

После скоро шест година крвавих борби и милионских жртава 9. маја 1945. фашистичка Немачка је потписала безусловну капитулацију и тим чином завршен је Други светски рат. Оружје је коначно утихнуло, а народи света ослобођени страха и ратних ужаса кренули су у енергичну обнову порушених земаља.

Разорена Европа одушевљено је дочекала крај ратних страхота и славила тешко стечену слободу. Трагична ратна искуства мирила су некада зарађене народе и сви су кренули путем опште обнове и стварања новог квалитетнијег и хуманијег друштва. Свима је рата, разарања и крви било преко главе. Али није у свим земљама било баш тако. У новој комунистичкој Југославији барутни дим је и после обуставе ратних дејстава замагљивао многе крајеве. Крвави и немилосрдни обрачун са преосталим припадницима побеђене краљевске војске трајао је још дуго. Преостале групе и појединци место предаје и понуђене лажне амнестије у страху за сопствене животе потражили су очајнички спас у планинским скровиштима, где су прогоњени као звери хватани и одмах убијани од потерних одељења Озне.

Тек по завршеном рату започео је прави обрачун са идеолошким противницима, монархистима, а као главни непријатељи новог комунистичког друштва означени су бивши припадници равногорског покрета и ЈВуО. Тада је започела хајка на идеолошке противнике, која не престаје ни седам деценија после Другог светског рата, а мрцварење давно побеђеног непријатеља и даље је актуелно. Послератни режимски историчари су све своје снаге усмерили у доказивање непријатељског деловања ЈВуО. На првом месту истицали су да је ЈВуО за време рата сарађивала са окупатором и на тај начин доказала своју припадност фашистичком блоку. Професионални режимски „антифашисти“ измишљањем фашизма у Србији и његовим везивањем за ЈВуО покушали су да дају легитимитет употребе свих средстава репресије, јер, забога, против злогласног фашизма све је дозвољено и оправдано. У напорима да докажу сарадњу ЈВуО са окупатором прикривани су, фалсификовани и искривљено приказивани многи ратни догађаји.

Други негативан и посебно истицан елемент деловања ЈВуО су злочини учињени највише према несрпском становништву у току рата. Грађански рат је по правилу много крвавији од класичног јер је ратом захваћена цела територија земље са комплетним становништвом. Нико није изузет, поштеђен нити заштићен. У таквим околностима увек су могуће неконтролисане и самовољне осветничке и злочиначке акције појединаца или група. Такви појединачни неконтролисани злочини извршени без знања и дозволе виших команди направили су велику штету ЈВуО. Сталним истицањем појединих, више усамљених, примера злочина (Вранић, Друговац, Топола...) доказивана је злочиничка природа ЈВуО. Без даљих анализа и следа каснијих догађаја вешто се замагљивала истина о тим догађајима. За сваки извршени злочин, чим се за њега сазнало у Врховној команди, наређивано је одговорним вишим командама да сваки овакав случај испитају, процесуирају по важећим војним законима и починиоце најстроже казне!

Бољшевичка револуција својим идеолошким програмом била је непомирљиво супротстављена постојећем монархистичком поретку који су баштинили и бранили припадници краљевске војске. Комунисти су оружани устанак и слободарско народно расположење од самог почетка усмеравали на подизање бољшевичке револуције, што је довело до трагичне поделе у српском друштву. Сукоб идеологија већ у доба устанка отупио је устаничку оштрицу и довео до отвореног међусобног непријатељства. Уместо на окупатора пушчане цеви српских устаника све чешће су биле уперене у груди идеолошки супротстављених сународњака. Тако је започела највећа српска трагедија.

На крају, као четврти „оптужујући” елемент комунистички историчари су ЈВуО означили као националистичку и великосрпску творевину. За такву тврдњу морали су да прикрију

стваран национални састав ЈВуО.

Вишедеценијским тумачењем и писањем комунистичких историчара створена је искривљена слика о националној припадности бораца ЈВуО. Вештом злоупотребом историјских извора развијана је теза да су припадници Равногорског покрета и ЈВуО били искључиво српски националисти. Истине ради, Срби као најбројнији народ у краљевини, уз то традиционално наклоњен монархији, слободарски и војнички васпитаван, били су најзаступљенији у редовима ЈВуО.

Југословенска војска у отаџбини, као непокорени део југословенске краљевске војске, није признавала капитулацију, наставила је герилски (четнички) облик ратовања по старим војним законима и важећим уредбама. По тим законима сви војни обвезници краљевине Југославије, без обзира на националну или верску припадност, имали су иста права и обавезе. Нико није постављао, нити условљавао националном припадношћу улазак у редове ЈВуО него се, напротив, сматрало да је то обавеза сваког војног обвезника, јер заклетва се полаже само једном и под једном заставом. Не постоји ни један једини документ ЈВуО у коме се у негативном или у било ком смислу поставља питање националне припадности војника. Одбрана и ослобођење Југославије и свих њених народа био је и остао главни задатак и циљ ЈВуО.

У војном законнику је писало да сваки војни обвезник коју у случају рата или ратне опасности пређе у неку другу непријатељску формацију тим чином је извршио класичну издају, а уколико је вођа непријатељске формације странац, онда се то сматрало за велеиздају. Можемо замислити како би, рецимо, британска војска третирали своје војне обвезнике да су у случају рата приступили на другу зарађену страну и борили се против британске монархије.

Треба истаћи да нису сви народи са истим одушевљењем стали у одбрану окупиране Југославије. Неки нису имали симпатија за југословенску идеју и заједништво. Они су после капитулације краљевске војске и окупације земље искористили прилику за остварење својих националистичких тежњи.

Национални састав Југословенске војске у отаџбини

Пише: Бранко М. Јевтић
недеља, 15 септембар 2013 10:51

Национални састав Југословенске војске у отаџбини

Пише: Бранко М. Јевтић
недеља, 15 септембар 2013 10:51
